UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er] euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam] s[ecundu]m Curia[m]

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

D[omi]nica in Sexagesima Text[us] eua[n]g. Luc. viij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70429

Visual Library

rum. ergo pauciores ſunt ſaluandi. Sz ꝯ
qꝛ Mat. xiij. dꝛ ꝙ angeli ſepabũt malos
ð medio iuſtoꝝ. ꝛ loquiť ð fidelibꝫ q̄ ꝑrie
iudicabũť ꝑ diſcuſſionē. Si aũt iuſti eēnt
pauciores malis: dicendũ fuiſſet vt videť:
ſepabũt iuſtos de medio maloꝝ. Rñdeo.
Deo ſoli credo eſſe notā huiꝰ q̄ſtiōis ꝟita
tē. pbabiliť tamē dici pōt ꝙ maioꝛ ps chꝛi
ſtianoꝝ habentiũ fidē rectā ꝛ viuentiũ in
obedientia ſancte romane eccľie ſaluatur
Et h̄ ſuadeo rōne ꝛ autoritate. Rōne ſic.
Naz ſm theologos maxie ſctm̄ Tho. iiij.
di. xviij. abſolutio ſacerdotꝫ de attrito fac̄
ꝯtritum. i. dolorem impfectũ ꝛ inſufficiē-
tem de peccatis: eundē numero vel ſpecie
facit eſſe pfectum ꝛ ſufficientē ad ſalutem
ita ſcꝫ ꝙ ſi ſint duo attriti equaliter dolen
tes: ꝛ vnus moriať ſine ſacramētis: ille da
mnabiť. alius ꝟo ſi recipiat ſacramēta ſal
uabiť. qꝛ in ſuſceptiōe eoꝝ ſaltem pnie et
baptiſmi verā accipiet ꝯtritionē: q̄uiſ foꝛ
te nō ſentiat. Videť autē ſatis rationabi-
le ꝙ ſaltē media ps chꝛianoꝝ q̄ venerīt ad
vſum rōnis tempoꝛe ſue moꝛtꝫ recipiāt ſa
cramēta: ꝛ cum attritione. i. aliquali dolo
re de peccato licꝫ inſufficienti ad ſalutem
ꝛ ꝓpoſito cauendi ð futuro. Et licꝫ ſi viue
rent foꝛte nō cauerēt: tamē tunc ð hoc nō
cogitant. Juſtificantur ergo tūc iſti nec ē
rationabile ꝙ poſt derelinquanť a domio
niſi foꝛte raro. Si ergo his adiũgamꝰ pu
eros decedētes ante vſum rōnis ꝛ pꝰ ba
ptiſmũ de quibꝫ nō eſt dubiũ: ꝛ decedētes
in regulari obſeruātia religionis de quibꝰ
eſt valde pbabile ꝙ ſaluenť. ꝛ rariſſimi pe
reant: maioꝛ vtriq̄ȝ pars ſaluabiť. Autori-
tate ꝟo ſic. Nam Mat. xxij. diciť ꝙ de vo-
catis ad nuptias. i. ad fidē ſm̄ expoſitionē
omniũ: vnus ſolꝰ videť recluſus i carcerez
ad innuendā paucitatē eoꝝ qui damnāť.
Etſi arguať ꝙ quinq̄ȝ virgines fuerunt ſa
pientes ꝛ quinq̄ȝ fatue Matt. xxv. Dico
ꝙ ſi talis numerus poniť ad exprimendaz
q̄ntitatē ſaluādoꝝ ꝛ dānādoꝝ ꝑ vgies exe
untes obuiā ſpōſo ꝛ poꝛtātes lāpades in-
telliguntť ſolũ illi q̄ venerũt ad vſuz rōnis
vt poſſent hr̄e lāpades ꝓpriaꝝ opationuz
nō aũt pueri q̄ nō ꝓprie exeũt obuiā ſꝫ du-
cunť ꝑ fidē alienā. Ex h̄ ḡ nō habeť niſi ꝙ
medietas vľ circa adultoꝝ ſaluať. Ad pꝰ-
mũ ergo ꝯtra. dico ꝙ totꝰ mũdꝰ ē vocā-
tus ad fidē ꝛ gl̄iam: ſed pauci ſũt electi ad
grām: ꝛ pauciſſimi ad gl̄iam. Et ſic itelli-
git chꝛs: q̄uis etiā poſſit dici ꝙ loquiť ð
iudeis vt viſum eſt. Ad ſcōm dico ꝙ Gre
go. ibi diciť paucos chꝛianos ſaluari cō-
paratiue ad oēs chꝛianos: nō āt compati
ue ad dānandos. ꝛ hoc eſt dicere ꝙ ſi mil-
le ſint vocati q̄ venerũt ꝛ ſũt chꝛiani ꝛ ſex-
centi ſaluēť: iſti ſũt pauci ad mille cōpati
ſed nō ad quadringentos. Ad tertium di
co ꝙ ſub illa maioꝛi male ſubſumiť mutā-
do quid i quale ſiue naturā in gratiā: ali-
oquin eque poſſet ſubſumi de beatꝫ: ꝛ con
cludi ꝙ maioꝛ pars eoꝝ dānať. Debet igi
tur ſic ſubſumi. Sed felicitas eſt ſupra na
turalē facultatem: nō q̄dem chꝛianoꝝ q̄ð
ſonat grām: ſed hoīm. ꝛ ſequiť tūc vera cō
cluſio. Vñ dico ꝙ ꝯcludiť ꝙ minoꝛ ps ho-
minũ ſaluať: qꝛ felicitas de q̄ loq̄mur exce
dit naturā humanā in ſe ꝯſideratāz: nō āt
ꝯcludiť de chꝛianis q̄ ꝯſequunť grāz dei
ꝓ maioꝛi parte. qꝛ licꝫ impoſſibile ſit ho-
mini in purꝫ naturalibꝫ ꝯſtituto mereri il
lam gl̄iam: nō tn̄ eſt impoſſibile exiſtēti in
gratia. Vñ adq̄rere illam gl̄iaz nō eſt ſup
naturā exiſtētꝫ in gr̄a inq̄ntũ ē i gr̄a, nec ē
ſupra naturā chꝛiani inq̄ntũ chꝛianꝰ ſꝫ in-
q̄ntum homo

Moꝛaliter h̄ ſignificať ꝙ q̄ntũ ē ex pte
dei nō eſt differētia q̄ etate q̄s accedat ad
vineā ꝯſciētie laboraturꝰ: qꝛ ſi maioꝛa fu
erint nouiſſimoꝝ merita: nouiſſimi i voca
tiōe erũt pmi in pmiatiōe. Chꝛyſ. Expo
ſita eſt hec parabola vt eos audioꝛes fa-
cerent q̄ in vltima ſenectute ꝯuertũť: ne exi
ſtimarent ſe minus aliq̄d habituros Hec
ille. Debꝫ tn̄ q̄ſq̄ȝ diligenter aduertere ne
ſuũ laboꝛē pdat: vel ne ocioſuz ꝯtēnat. qꝛ
dꝛ Greg. Duo pēſare debemꝰ. Primũ ē vt
de ſe quiſq̄ȝ minime pſumat. qꝛ tſi iā ad fi
dem vocatꝰ ē vtꝝ ad regnũ eligēdꝰ ſit ne-
ſcit. Scōm ꝟo eſt vt vnuſq̄ſq̄ȝ ꝓximũ ſuuz
quē iacere in vicijs ꝯſpicit deſperare n̄ au
deat. qꝛ diuine miſericoꝛdie diuitias igno
rat. Hec ille. Amen

Dñica in Sexageſima
Textꝰ euāg. Luc. viij.

c Um turba plīma
cōueniret ꝛ de ciuitati
bꝰ ꝑperarēt ad ieſū
dixit ꝑ ſimilitudinē
Exijt q̄ ſeminat ſemiare ſemen
ſuū. Et dum ſemiat aliud ceci⸗
dit ſecus viā ꝛ conculcatū eſt: ꝛ
volucres celi comederunt illō.
Et aliud cecidit ſupꝛa petrā: et
natū aruit: qꝛ non habebat hu⸗
moꝛē. Et aliud cecidit inter ſpi
nas: et ſimul exoꝛte ſpine ſuffo⸗
cauerūt illud. Et aliud cecidit
in terrā bonā: ꝛ oꝛtum fecit fru
ctū centuplū. Hec dicēs clama
bat. Qui habet aures audiendi
audiat. Interrogabant aūt euz
diſcipuli eiꝰ que eſſet hec para⸗
bola. Quibus ipſe dixit. Vobis
datū eſt noſſe myſterium regni
dei: ceteris aūt in parabolis: vt
videntes nō videant: ꝛ audien
tes nō intelligant. Eſt aūt hec
parabola. Semen eſt verbum
dei. Qui aūt ſecus viam: hi ſunt
qui audiūt. deinde venit diabo
lus ꝛ tollit verbum de coꝛde eo
rum: ne credentes ſalui fiant.
Nam qđ ſupꝛa petraꝫ: qui cum
audierint: cum gaudio ſuſcipi⸗
unt verbū. Et hi radices nō ha⸗
bent: qꝛ ad tp̄s credunt: ꝛ in tē⸗
poꝛe tentationis recedūt. quod
autē in ſpinis cecidit: hi ſunt q̄
audierunt: et a ſolicitudinibꝫ et
diuitijs ꝛ voluptatibꝫ vite eun⸗
tes ſuffocant: ꝛ non referūt fru
ctum. qđ autem i terrā bonā: hi
ſunt q̄ in coꝛde bono et optimo
audientes verbū retinēt: ꝛ fru⸗
ctum afferunt in patientia.

c Um turba plīma
ꝯueniret ꝛc̄. Lu. viij. In p̄nti
euāgelio tāguɫ tria puncta: q̄
ſunt Figuralis locutio: Diſciplinalis inter
rogatio: ꝛ Magiſtralis explanatio.

Quātū ad p̄mū ſciēdū eſt ꝙ h̄ euāgeliū
eſt parabolicū: ideo ſenſus lr̄alis ſumēdꝰ
eſt penes iṗꝛopꝛiū ſignificatū. Quare aūt
in ꝑabolis chr̄s loq̄ret: vide dn̄ica. iiij. pꝰ
octa. Epiph. Dicamꝰ ḡ (Cū turba plīma
ꝯueniret) ꝑpt̄ cās dictas dn̄ica. ij. pꝰ octa.
Epi. (ꝛ de ciuitatibꝫ ꝑperarēt ad ieſū) p̄di
cantē interdū in deſerto vł in cāpeſtribꝫ: i
q̄ oñ̄ſt maxia reuerētia ꝛ deuotio quā ꝑplī
habuerunt ad chr̄m: ꝙuis poſtea ſacerdo
tes ꝛ phariſei ꝛ ſcribe decepint ꝑplꝫ hiero
ſolymitanū vt eū peterēt crucifigi. Nūc tū
q̄n iſta dixit p̄dicabat in mari galilee i na
ui: turba exiſtente in litoꝛe: vt patet ex te
xtu euāgelij (Dixit ꝑ ſilitudinē). i. parabo⸗
lice loq̄ndo. Nā ſm̄ Hiero. ꝑabola grece:
latine dr̄ ſilitudo. Ponit aūt ſilitudinē de
q̄dā ſeminātē: cū dr̄ (Exijt q̄ ſemiat ſemia
re ſemē ſuū) Iſtū ſemiatoꝛē materialē ſe⸗
minis nō ē neceſſe fuiſſe in rex natura. q̄a
chr̄s nō narrat hiſto. ſed fingit ſilitudineꝫ
ad ſignificandū. Deide dr̄ ꝙ ſemis eiꝰ q̄t⸗
tuoꝛ facte fuerēt ꝑtes. Primā tāgit dicēs:
(Et dū ſemiat: aliud). i. ſemē (cecidit ſecꝰ
viā: ꝛ ꝯculcatū eſt: ꝛ volucres celi comede
rūt illud) Scdam ꝑo dicēs (ꝛ aliō cecidit
ſup petrā: ꝛ natū aruit: qꝛ nō hēbat hūo⸗
rē) Tertiā aūt dicēs: (Et aliud cecidit int
ſpinas: ꝛ ſił exoꝛte ſpine ſuffocauerēt illō)
Quartā ꝗ dicēs (Et aliō cecidit in terrā
bonā: ꝛ oꝛtū fecit fructū centuplū). i. cētū
ꝑ vno. Sed qꝛ iſta dicta ſunt obſcure: ideo
ſubdit (Hec dicēs clamabat) eleuata voce
vt magis excitaret auditoꝛes. Nec tn̄ ē ꝯ
illud Eſa. xlij. nō clamabit nec audiet vox
eiꝰ foꝛis: qꝛ ibi eſt ſmo de clamoꝛe ꝯten⸗
tionis: nō p̄dicationis (Qui habet aures
audiēdi audiat) Sic aūt dic̄ Greg. aures
coꝛpis omnes q̄ illic aderant hēbant Vn̄
ſm̄ eum ꝛ Bedā ꝛ Hiero. quādo inuenit
talis modus loquēdi: ſignum eſt ꝙ in ver
bis dictis aut ſtatim dicēdis ſit intellectꝰ
myſticꝰ. i. litteralis q̄dem ſed parabolicꝰ
Huic aūt parti euangelij nullū ſenſuz ha
beo aſſignare qꝛ in tertia parte ponemus
expoſitionē chr̄i. Vnuz tn̄ documētū ha⸗
bet h̄ p̄dicatoꝛ: vt nō velit oibꝫ omia ꝓpo⸗
nere: ſed foꝛmare debet ſermonē ſm̄ ꝙ au

ditoꝛibꝫ congruit: ſicut ⁊ chꝛ̃s. Quinti. li.
pꝛimo. Uaſcula oꝛis anguſti ſuꝑfuſã hu-
moꝛis copiã reſpuũt: ſenſim aũt influenti
bus vel etiã ſtillantibꝫ complent.
Quantũ ad ſecundũ ſciendũ eſt littera
liter: ꝙ diſcipuli chꝛi tanꝙ̃ idiote: nõ itel
lexerunt ſenſũ ꝑabole litteralẽ quẽ chꝛ̃s
intẽdebat: q̃uis intellexerint ꝓpꝛia vocũ
ſignificata. ⁊ idõ ſequit: (Interrogabant
aũt eum diſcipuli eius que eſſet hec para-
bola) .i. q̃d ſignificaret. Interrogabãt aũt
quã: vt ait Beda: non ſtatim poſtꝙ̃ dixe
rat ꝑabolam: ſed cum eſſet ſingularis .i. ſi-
ne turba: ſiue eẽt i domo: vt dr̃ Nico. d'ly.
ſiue in naui ſm magi. hiſt. ⁊ s. Tho. Sic
aũt dr̃ btũs Mat. nõ ſolũ diſcipuli inter-
rogauerũt d̃ ſenſu ꝑabole: ſed etiã q̃re pa-
rabolice loq̃ret. ſed btũs Lucas tacuit d̃
ſc̃da interrogatione. ⁊ tñ ſm Euſebiũ po-
nit cãm ꝑncipalẽ quare dñs loqueret i pa
rabolis dicens (Uobis) .i. bene volentibꝫ
ſm Grecũ: ⁊ ſimplr̃ dignis (datum ẽ noſ-
ſe myſterium regni dei) Apl̃i eñ erant q̃ſi
fundatoꝛes eccl̃ie poſt chꝛm̃. vñ Apo. xxi.
dr̃ ꝙ murus ciuitatis habebat fundamẽ-
ta. xii. ⁊ in ipſis. xii. noĩa aploꝝ ⁊ agni ſcri-
pta. Et idõ ad ipos ꝑtinebat ſcire ſecreta
eccl̃ie: que futura erant in ꝓceſſu ei⁹ a ꝑdi
catiõe chꝛi vſq̃ ad finẽ mũdi: q̃ ſecreta vo
cant hic myſteriũ regni dei. i. eccl̃ie mili-
tantis. Et lʒ in iſta ꝑabola nulla videat ſe
creta ꝯtineri q̃ tunc eſſent futura: tñ conti
nent in alijs q̃ ſimul cũ iſta dixerat: vt pa-
tet videnti textũ euãgeliſtaꝝ. Uel ſm ali
q̃s myſteria regni dĩ ſunt ſecreta ſcꝑture:
que dr̃ regnũ dĩ. et in hui⁹ ſignũ ſacerdos
oſculat euãgeliũ aptũ. Aduertẽdũ ẽ autẽ
ꝙ in iſta ꝑdicatione quã chꝛ̃s fecit in naui
quattuoꝛ dixit parabolas. Et vt dr̃ btũs
Mar. ſine ꝑabola non loquebat. q̃d nõ ſic
eſt intelligendũ q̃ſi nihil diceret niſi ꝑabo
lice: ſed qꝛ aliq̃ dicebat clare que turba ſci
re debebat: aliq̃ aũt interponebat ꝑaboli-
ca que .ſ. ꝑtinebant ad ſecreta eccl̃ie. Sed
tamen iſtas ꝑabolas ſm ſctm̃ Tho. ſuper
Mat. nõ dixit chꝛ̃s anteꝙ̃ feciſſʒ miracu
la: ſed poſt. Nã a ꝑncipio ſue doctrie chꝛ̃s
clare docebat ⁊ aperte locutus eſt. quia di
cit Joã. xv. Si eis locutus non fuiſſe: pec
catũ non haberent. Simil̃r etiã aperte fe
cit miracula. quia dicit ibidẽ. Si opa nõ
feciſſem in eis que nemo alius fecit: pecca
tum nõ haberent. Sed multi fuerãt ꝑ in-
uidiã excecati ⁊ ꝑuertebant miracula ei⁹:
attribuentes ea beelzebub: ⁊ detrahebãt
doctrine. Et talibꝫ chꝛ̃s volebat abſcõde
re myſteria regni dei. et hoc ſm Theoph.
ne mai⁹ pctm̃ hñent ſi ꝯtẽnerẽt illa poſtꝙ̃
agnouiſſent. vel ſm alios ne ea ꝯtẽnerent
vel foꝛte qꝛ ſm iuſticiã dei ꝓpter magnam
ſuã maliciã iam diuinã veritatẽ non erant
audituri. O quot ſunt q̃bus deus mltas
ſubtrahit bonas inſpiratões: qꝛ alias de
ſpexerũt. Sequit ḡ (Ceteris aũt) inuidis
⁊ idignis (in parabolis) ſupple loquoꝛ (vt
videntes) .i. videre ſe putãtes: ſm Theo.
(nõ videant) veritatem (⁊ audiẽtes nõ itel
ligant) que ego loquoꝛ. Uel aliter: (vt vi-
dentes) .i. oculo coꝛꝑali miracula mea: et
me docẽtẽ ⁊ ꝯuerſantẽ inter hoĩes (nõ vi
deant) oculo ſpũali ipa myſteria regni dei
⁊ fidei veritatẽ. Hoc eñ merent rõne iuſ
die excecantis (Et audientes) auribꝫ coꝛpo
ris verba mea ꝑabolica (nõ intelligãt) q̃ ꝑ
illa ſignificant myſteria. Beda. Recte ei
in parabolis audiunt q̃ clauſis ſenſibꝫ coꝛ
dis non curãt cognoſcere veritatẽ. Hec il
le. Et ſm hunc ſenſum ly vt: ſtat cauſalit.
Cum eñ in auditoꝛibus chꝛi eſſent q̃dam
q̃bꝫ nolebat doctrinã ſubtrahere .i. boni. ⁊
quidam q̃bus nolebat eam tradere ne ir-
riderent: vl̃ quia hoc diuina iuſticia exige
bat: loquebat ipe parabolice: vt boni ve-
nirent ad veritatem: ꝑncipaliter adiuuan-
te deo: ⁊ ſecundario ex ſuo deſiderio ⁊ co-
natu intelligendi parabolas. inuidi ꝟo eã
non attingerent: deo deſerente: ⁊ eis ſicu
rãtibꝫ in veſtigiũ quid parabola ſignifica
ret. Unde q̃d dicit: vobis datũ eſt ⁊c̃. nõ
ſolum de apl̃is ſed d̃ omnibꝫ diſcipulis in
telligit ⁊ de omnibꝫ bonis. Uel vt expo-
nit Goꝛra ly vt: ſtat ꝯſecutiue: nõ cauſalit̃
quia indigni verba parabolica deridẽt: q̃-
bus tñ digni melius docent. ſʒ iſte ſenſus
non eque bene congruit.
Moꝛaliter in hoc habemus documen
tũ ꝙ qui diuina beneficia non cognoſcunt
cum gratiarũ actiõe: ſpũaliter excecantur ⁊
ꝑuant cognitione multoꝝ ſpũalium. Ca-
ueant ergo qui diuinas inſpirationes non

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

mandant executioni Prouerb.j. Uocaui
ꝛ renuiſtis: extendi manũ meam ꝛ non fu-
it qui aſpiceret. Deſperiſtis omne conſili-
um meum ꝛ increpationes meas neglexi-
ſtis. Ego quoq; in interitu veſtro ridebo
ꝛ ſubſanabo cum vobis id quod timebatiſ
aduenerit.

Quantũ ad tertiũ litteraliter ſciendũ
eſt ꝙ aplis ꝛ diſcipulis cõpetebat ſcire ſe-
creta eccl'ie ꝛ ſcripture. ideo ſaluator expo-
nit eis parabolã. Eſt tñ ſciendũ ꝙ illã ſal-
uator cõpendioſe expoſuit: relinquens mul-
ta expoſitoribꝰ: ideo nos debemus dicere
quod nobis dicẽdũ reliqt. Nam ipe ẽ iſte
ſeminator ad lr̃am: ꝛ tamẽ hoc ipe in hoc
euãgelio nõ dixit. Dicamus ergo ꝙ iſte ſe-
minator eſt chriſtus ſm Bedam ꝛ Chry-
ſoſt. ꝛ Theop. ꝛ Euſe. ꝛ Titũ ꝛ oẽs. Iſte
ſator vt dixi in principio parabole (exijt)
ſm Bedã de ſinu patris ad mundũ iſtũ
per incarnationẽ: vt teſtimoniũ ꝑhiberet
veritati. i. vt doceret veritatem ꝑdicãdo ꝛ
verbum dei ſeminãdo. Et ſm Chryſ. re-
cte aduentus chr̃i in carnẽ ad nos dicitur
exitus. quia nos nõ eramus cũ deo: ſed di-
ſtantes a deo. Et nota ꝙ ante chr̃m nullꝰ
exierat ſeminator. Euſe. Exierũt aũt nõ-
nulli a patria celeſti: ꝛ ad homies deſcẽde-
runt: nõ tñ vt ſererẽt: neq; ei ſatores erãt:
ſed adminiſtratores ſpiritꝰ in miniſteriũ
miſſi. Moyſes etiã ꝛ ꝓphete poſt eum nõ
ſeruerunt hoibꝰ myſteria regni celorũ: ſed
retrahẽdo inſipiẽtes ab errore nequitie et
idolorum cultu: q̃ſi colebant aias hoim et in
noualia redigebant. Solus aũt oim ſator
verbũ dei exiuit euãgelizaturꝰ noua ſemi-
na. ſ. myſteria regni celorum. Hec ille. Pre-
dicator ãt ẽ velut cophinꝰ ſemiatoris. Au-
guſt. Ego q̃d ſũ niſi cophinꝰ ſemiatoris.
Ille i me ponere dignatus eſt q̃ vob̃ ſpar-
go. Nolite attẽdere ad vilitatẽ cophini:
ſ; ad claritatẽ ſemis ꝛ ptãtem ſemiatoris
Hec ille (Seminare ſemẽ ſuũ) ꝛ non alie-
nũ. Titus. Exijt aũt vt ſeminaret ſemẽ ſu-
um. Non em̃ accepit ꝟbũ q̃ſi mutuatũ: cũ
ipe naturalr̃ ſit verbũ diuinũ. Non ẽ igiẗ
ſuum ꝓpriũ ſemen Pauli vel ioannis: ſed
hñt cũ acceꝑint. chriſtus aũt habet ꝓpriũ
ſemen: ꝑferẽs doctrinã ex ſua natura Vñ
ꝛ iudei dicebant. Qualiter hic lr̃as nouit
quas nõ didicit: Hec ille. His viſis acce-
damus ad expoſitionem chr̃i. Dicit ergo
(Eſt aũt hec parabola). i. iſte ẽ ſenſus pa-
rabole quẽ ſtatim dicam (Semen) ſemi-
natũ a ſeminãte. i. a me (eſt verbũ dei) Eſt
aũt multiplex verbum dei. Primũ qd̃ de-
us pater dixit imediate ꝑ ſeipm̃: qd̃ nihil
eſt aliud q̃ cõceptio quã deus paẗ ab eter-
no de ſeipo fecit ꝛ alijs fiẽdis aut factibi-
libꝰ ab eo. Scd̃m eſt qd̃ ipe deꝰ dixit per
creaturas puta angelos: vt lex moſaica. ꝛ
ꝓphetas: vt libri ꝓphetarum. Verba em̃ ho-
rum erant verba dei ex cuius ꝑſona loq̃-
banẗ. Tertiũ eſt verbũ qd̃ chr̃s ꝑ ſeipſum
imediate ꝑdicãdo dixit. Quartũ eſt illud
qd̃ chriſtus dicit ꝑ ꝑdicatores miniſtros
ſuos. De hoc dicit apl's. j. Theſ. ij. Cũ
accepiſſetiſ a nobis verbũ auditꝰ dei: acce-
piſtis illud nõ vt ꝟbũ hoim: ſed ſicẽ eſt ve-
re ꝟbum dei. Primũ verbum fuit ſemina-
tum in ventre ꝟginis: vnde ꝓceſſit ille bñ-
dictus fructꝰ Ieſus q̃ vere eſt granũ fru-
menti: quod contuſum ꝑ varios labores ꝛ
crucis piſtrinũ: tres dedit farinas. ſ. ſan-
guinem quo nos redemit: aquam q̃ mun-
dum lauit: ꝛ lachrymas q̃bus deum pla-
cauit. Lachrymabaẗ em̃ i cruce: vt dr̃ apo-
ſtolus Heb. ca. v. Secundũ fuit ſemẽ ſe-
minatũ in gente iudaica. ſed ꝑ maiori pte
fuit terra ſterilis ꝛ petroſa ꝛ ſpinoſa ꝛ con-
culcata a diabolo. Quartũ ſeminaẗ i fide-
libus ꝓplis. De tertio tamen ꝓprie loquiẗ
chr̃s (Semen q̃ eſt ꝟbum dei). i. ꝑdicatio
quam predico. Per terrã aũt ſm Euſe. in-
telliguntur aie vel corda auditorum: ſeu ipi au-
ditores. Eſt aũt verbũ dei ſimile ſemi ia-
cto in terrã: ꝓpter multa. Primo ꝓpter ꝟ-
tutẽ principiandi. q: ſicut ſemen eſt prin-
cipium in naturalibꝰ: ita ꝟbũ dei in morali-
bus Rho. x. Fides ex auditu: auditꝰ autẽ
per ꝟbũ chr̃i. Scd̃o ꝓpter ſilitudinẽ ſpar-
gendi. Sicut em̃ ſemen manu accipiẗ añ-
q̃ ſpargatur: ſic ꝟbum debet pmo manu. i.
opere accipi: ꝛ poſtea ore ſpargi: ſm illud
Act. j. Cepit ieſꝰ facere ꝛ docere. ꝛ Mat-
thei. v. Qui aũt fecerit ꝛ docuerit magnꝰ
vocabiẗ in regno celorum. Tertio ꝓpter vtili-
tatẽ fructificãdi. Eſa. v. Verbũ meũ qd̃
egredieẗ de ore meo nõ reuerteẗ ad me va-
cuũ. Quarto ꝓpter neceſſitatẽ reficiẽdi. q:

ſcʒ eſt materia qua reficiť aīa: ſicut ſemē
q̄ reficiť corpus. Deut. viij. Nō in ſolo pa-
ne viuit homo: ſed in oī ꝟbo qd̄ ꝓcedit de
ore dei. Quinto ꝓpter ſimilitudinē ꝑiclitā
di: vt patʒ hic. Et ſi ꝯtra hoc arguať: quia
Mat. xiij. dr̄ ꝙ bonū ſemē ſunt filij regni:
Diciť ꝙ q̄druplex eſt ſemen. ſ. ſeminatū ꝓ
nobis: vt chr̄us Geñ. xxij. In ſemine tuo
bn̄dicenť oēs gentes. ⁊ ſemīatū in nobis:
vt ꝟbū dei de q̄ hic: ⁊ ſilr̄ grā ⁊ virtutes. ⁊
ſeminatū a nobis. i. opa bona ⁊ documen-
menta ſana. Pſ. Euntes ibant ⁊ flebant
mittētes ſemina ſua. ⁊ ſeminatum de no-
bis. i. noſipſi q̄s chr̄us ſeminauit in eccl̄ia
ſua. ⁊ hoc habeť Matth. xiij. Iſtud ſemē
ſm̄ Euſe. diuiſum eſt ꝑncipalr̄ in duas ꝑ-
tes. qr̄ q̄dā cecidit in terrā bonā. ⁊ illud
vt idem dicit fuit in tres ꝑtes diuiſum: vt
videbiť. q̄dā ꝟo in malaʒ: ⁊ iſtud ſilr̄ eſt
diuiſum in tres ꝑtes. Et ꝑma pars tangi
tur cū diciť (Qui aūt ſecus viā) Sciendū
ꝙ ly qui: in duab⁹ ꝑmis clauſulis habeť i
q̄buſdā textib⁹. q̄dā ꝟo non habent q̄: ſed
quod: in oīb⁹ clauſulis. Et ſi q̄dā text⁹ ha
beat qd̄: ly qd̄ refert ſemen: vt dicať (Qd̄
aūt ſecus viā) ſupple cecidit. Si ꝟo habet
qui: ſic legať (Qui aūt ſecus viā). i. illi au-
ditores q̄ ſignificāť ꝑ terrā ſecus viam po
ſitā: ſiue illi qui ſuſcipiunt ſemen: acſi illō
ſuſciperenť in terra ſecus viam (hi ſunt qui
audiunt). ſ. verbū dei (Deinde venit dia-
bolus) Ubi aduertendū ꝙ ſaluator diabo
lum aſſimulauit aui: ⁊ volucres celi appel-
lauit demones. ⁊ hoc ꝓpter mľta. Primo
qr̄ habitant celū. i. aerem q̄ eſt locus auiū
Nō em̄ oēs demones ſunt in inferno: et ſi
oēs patiāť penā inferni. ſed q̄dam ſunt in
aere ex diuina ꝑmiſſione ad exercitiū ho-
minū: vt patʒ ꝑ ſ. Tho. j. ꝑte. q. lxix. ar. iij.
Scd̄o ꝓpter naturā celeſteʒ ſeu ſpūalē. ex
q̄ debeť eis locus celi: eo mō q̄ ſpiritib⁹ cō
petere pt̄ locus. Locus em̄ ſubſtātiaꝝ im
materialiū ſm̄ oēs crediť celū: vt dr̄ Ari-
ſto. li. de celo ⁊ mūdo. Aer aūt dr̄ celū rōe
diaphanitatis. Tertio ꝓpter velocitatem
mot⁹. Licʒ ei diabolus nō poſſit in inſtā
ti moueri: vt patʒ. j. par. q. liij. ar. iij. tm̄ pōt
in tp̄e impceptibili moueri de celo ad ter-
rā. qr̄ in vno inſtāti pt̄ eſſe in celo ⁊ in alio
in terra nō ꝑtranſito medio: vt ptʒ. j. par.
q. liij. ar. ij. ⁊. j. diſ. xxxvij. Et rō eſt. qr̄ ipm
moueri eſt ipſum applicari locis diuerſis
ſucceſſiue. Cū aūt ex ſe ſint ipūs: poſſunt
ex ſe eſſe nuſq̄. Unde ⁊ greci ponunt eos
ante mundū corporeū ⁊ ꝯſeq̄nter an̄ oēm
locū creatos: cū quib⁹ ſentit Hiero. Et ſi
ex ſe ſunt nuſq̄: cum ſe ab vno loco abſol-
uunt: eque ꝓpinqui ſunt oīb⁹ alijs locis et
poſſunt cui volunt ſe applicare. Et huius
ſilitudo eſt in nr̄a cogitatiōe: q̄ ſi ſe abſol-
uat ab oī obiecto nihil cogitādo dr̄ ſe eque
potens eſt vt deinde applicet huic vel illi
obiecto: ⁊ abſoluendo ſe ab vno pōt appli
care ſe diſtanti nō ſe applicando ꝓpinquo.
Uenit inquā nō qr̄ illabať in eſſentiā aīe
me: ſed extra ſuggerit nihil violentādo (⁊
tollit verbum de corde eoꝝ.) Ubi aduer-
tendū eſt ꝙ iſtud ſemen diciť ꝯculcatū et
comeſtum ⁊ ſublatum a diabolo. Duo au
tem vltima ſunt idem. quia vnū diciť ad
exponendū aliud. Iſti em̄ auditores ſunt
illi quoꝝ mentes patēt vanis cogitationi
bus. Per iſtas em̄ mentes trāſeut oēs co
gitatiōes voluptatū: ⁊ ꝯſeq̄nter trāſeunt
demones illas mentib⁹ inſerētes. Uñ con
culcant verbū dei ne fructificet. Et nō ſo-
lum cōculcant: ſed comedunt. i. auferunt
inq̄ntū tales ex diabolica ſuggeſtiōe obli
uiſcunť verbi diuini: nō quaſi illud poſſint
demones violēter auferre. Uñ tollūt ꝓcu
rando vt tollať. (Nā qui ſupra petrā). i. il-
li auditores q̄ ſignificanť ꝑ petrā ſiue pe-
troſam terrā: vel illi q̄ ſic ſuſcipiunt ſemē
acſi illud ſuſciperet ſuper petrā (hi ſunt q̄
cum audierint: cum gaudio ſuſcipiūt ver
bum: ⁊ hi radices non habent: qr̄ ad tem-
pus credūt ⁊ in tēpore tētatiōis recedūt)
Per terrā ergo petroſam: ſaluator ipe ex
ponit incōſtātes in aduerſis. Beda. Hu
mor ad radicem ſeminis eſt amor ⁊ perſe
uerantia virtutis. Hec ille. Grego. in Ho
mel. Multi bone opatiōis initia ꝓponūt
ſed mox vt fatigari aduerſitatib⁹ vel tēta
tionibus ceperint: inchoata derelinquūt
Petroſa ergo terra humorē nō habuit: q̄
hoc quod germinauerat ad fructum ꝑſe
uerantie non perduxit. Hec ille. Sed con
tra. Hiere. xxiij. Nunquid nō verba mea
quaſi ignis deſuper: ⁊ quaſi malleus cōte
rens petras? Ergo videtur ꝙ verbuʒ dei

debeat ꝓualere etiã in petris. Ad h̄ dico ꝙ ↄ̄uerit petras.i. dura corda q̄ñ ipa deſiderãt ↄ̄uerti nõ aliter õ cõi lege: qꝛ deꝰ mouet hoīem ad ſalutē cũ libertate arbitrij. Vñ eadē rõne l3 bonũ ſit fortiꝰ malo: tñ ſpine ſuffocãt ꝟbũ. qꝛ iſta ſuffocatio nõ ē ex impotētia ꝟbi ſ3 ex ſpinaꝝ malicia (Qđ aũt in ſpinis cecidit hi ſũt q̄ audierũt ꝛ a ſollicitudinibꝫ ꝛ diuitijs ꝛ voluptatibꝫ vite eũtes ſuffocant̄ ꝛ nõ afferũt fructũ) Et ſic ptȝ ꝙ dñs ſpinas appellauit ſollicitudines: ſm̄ Chryſ. ꝛ diuitias ſm̄. Greg. qđ intelligēdũ eſt inq̄ntũ ſollicitudinē ingerũt. Vñ ait. Mirũ ãt eſt quõ dñs ſpinas diuitias interpretatꝰ eſt: cũ ille pungãt iſte delectēt. Et tñ ſpine ſunt: qꝛ cogitationũ ſuaꝝ pũctiõibꝫ mētē lacerãt: ꝛ cũ vſq̄ ad pctm ꝑtrahũt: quaſi inflicto vulnere cruentant Duo aũt ſunt q̄ diuitijs iūgit: ſollicitudines ꝛ voluptates: q̄ ꝑ curã mētē opp̄mũt ꝛ ꝑ affluentiã reſoluũt. Suffocãt ãt ſemē qꝛ importunis cogitatiõibꝫ guttur mētis ſtrãgulãt: ꝛ dũ bonũ deſideriũ intrare ad cor nõ ſinũt: q̄ſi aditũ vitalis ſtatꝰ vetãt. Hec ille (Qđ aũt in terrã bonã: hi ſunt q̄ ī corde bono ꝛ optio ꝟbũ retinēt) nec ſinũt rape diabolũ: vt hi q̄ ſecꝰ viã (ꝛ fructũ afferũt) nec ſinũt ſuffocare ſemē vt hi q̄ in ſpinis. (in patiētia) nec ſũt incõſtãtes vt q̄ ſupra petrã. Et ſic ptȝ vt dt Chryſ. ꝙ terra bona ↄ̄trario mõ ſe habet ad viã ꝛ petrã ꝛ ſpiãs. Greg. Terra ḡ bona fructũ ꝑ paciētiã reddit. qꝛ nulla ſũt bona q̄ agimꝰ ſi nõ equanimiter etiã ꝓrimoꝝ mala tolerem9. Fructũ ḡ ꝑ patiētiã reddũt. qꝛ cũ humilit̄ flagella ſuſcipiũt: ad requiē ſublimiter ſuſcipiunt̄. Hec ille. Eſt aũt ſciendũ ꝙ ſicut dicit btũs Matth. ſemē qđ cecidit ſupra terrã bonã attulit fructũ: aliud centeſimũ: aliud ſexageſimũ: aliud triceſimũ. Ad huiꝰ notitiã ſciēdũ eſt ꝙ iſta triplex fructuũ differētia tripl̄r ↄ̄ſiderari pt Primo ſm̄ q̄ſdã q̄ntũ ad tres ſtatꝰ fideliũ q̄ ſunt: incipiētes: ꝓficiētes ꝛ ꝑfecti. Incipientes ꝓferũt trigeſimũ. qꝛ ſufficit ꝙ habeant fidē trinitatis cũ impletiõe decalogi. Proficiētes aũt ſexageſimũ: q̄ vltra ꝓdicta implēt ſex miſe̊die opa. ſ. neceſſaria: q̄ enumerant̄ Matt. xxv. Vel ſub vno icludunt̄ duo. ſ. cibare ꝛ potare. Perfecti ꝟo centeſimuȝ q̄ numerus eſt ꝑfectus: qꝛ duplicē ſeruãt ꝑfectionē. ſ. veteris legis p̄cepta ꝛ euangelica ↄ̄ſilia. Scđo quantuȝ ad tres ſtatus ſaluandoꝝ. ſ. ↄ̄iugatos: viduas ꝛ ꝟgines: ſm̄ Aug. de q. euange. vt ſcȝ triceſimus ad ↄ̄iugatos ꝑtineat: ſexageſimus ad viduas: centeſimus ꝟo ad ꝟgines. Tertio põt ↄ̄ſiderari q̄ntũ ad triplicē victorie modũ: vt dicit Aug. ibideȝ Quidã eñ ſic pugnant cum amore mũdi vt nõ vincant̄. Alij ꝟo ſic illũ ſupant: vt ſi denuo inſurrexerint facile vincãt. Alij ꝟo ſic vincunt vt ſe oĩno nulla ex parte cõmoueant. Primi habet fructũ triceſimũ. ſecũdi ſexageſimũ: tertij centeſimũ. Vide de his ſctm̄ Tho. iiij. diſ. xlix. q. v. ar. ij. q. iij. Eſt aũt hic vna q̄ſtio: qꝛ videt̄ eſſe ſtultitia ꝓijcere ſemen inter ſpinas. Ad h̄ ſic dt Chryſ. Increpãdus eſſet agricola q̄ ſup ſenſibiles ſpinas ꝛ petrã ꝛ viã ſeminaret. Nõ eñ poſſibile eſt petrã terram fieri: nec viã nõ eſſe viã: nec ſpinas nõ eſſe ſpinas. In rationalibꝫ ꝟo ſecus eſt. Poſſibile eſt eñ petrã ↄ̄uerti in terrã pinguem ꝛ viaȝ non ↄ̄culcari ꝛ ſpinas diſſipari. Hec ille. Theo. ꝟo dicit. Seminans nõ ꝓiecit ſemen ſecus viam ſed cecidit. Qui eñ ſeminat docet rectũ ſermonē: ſed ſm̄o diuerſimode cadit in audiētes vt quidã eoꝝ via dicant̄. Hec ille. Et intendit ꝙ ex pte auditoꝝ eſt ꝙ ſemen nõ cadat in terrã bonã qꝛ poſſunt eſſe bona terra ſi volunt. Quilibet ergo debet ſe p̄parare ſi vult ꝙ verba dei faciant fructũ in eo Amen.

Dñica in quinquageſima.

Textꝰ euang. Luc. ca. xviij

a Aſſumpſit Jeſus duodecim diſcipulos ſuos ꝛ ait ill̄. Ecce aſcendimꝰ hieroſolymã: et cõſũmabunt̄ oĩa q̄ ſcripta ſunt per prophetas đ filio hominis. Tradetur eñ gentibꝫ ꝛ illudetur: ꝛ flagellabit̄ ꝛ conſpuetur. Et poſtq̄ flagellauerint occidēt eũ: ꝛ tertia die reſurget. Et

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN